

Overzicht, afstamming Behaeghe en naam-varianten

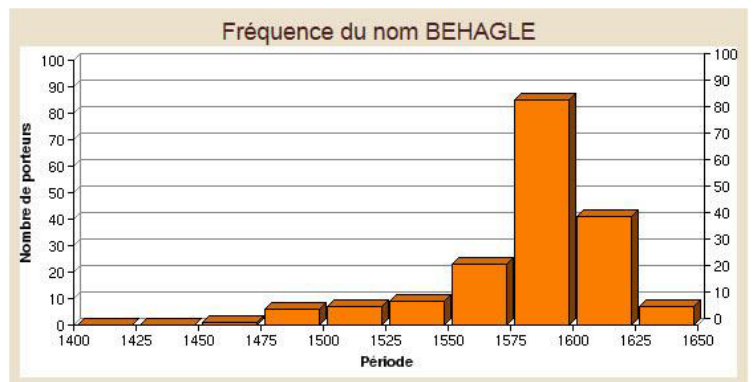
Bij Clement was het mogelijk te vertrekken vanuit 1 stam, hier niet, om meerdere redenen.

- Er zijn vele tientallen varianten voor de familienaam, zonder dat die varianten steun geven voor de verwantschap, want voor 1800 werd de schrijfwijze zeer lokaal bepaald, soms bijna willekeurig, per ambtenaar; zie 'naamindex' tussen Baeghe en Bejaeghe, inbegrepen Behaghel-var., alles verwant met de vermoedelijk-oudste vorm 'Behaghele'. NB: 'behaghen' betekent in het middelnederlands 'afsluiten met haag' (cf. oudduits 'behegen')
- Op sommige tijden waren er, in bepaalde gemeenten zoals Armentiers of Hollebeke, zeer veel personen met die naam. Tegelijk waren er veel met dezelfde voornaam, en/of zelfde beroep.
- Dan is er plots in die streek een catastrofale ineenstorting van de lakenindustrie, als gevolg van hevige strijd protestant-katholiek en de 80-jarige oorlog. Er is plotse emigratie, en uiteraard heb je elders het opduiken van de naam, meestal zonder notitie van herkomst, zoals in Moorsele, onze tak.

Er was dus werk om eerst zoveel mogelijk stukjes te verzamelen, om dan te puzzelen. Zo konden we toch wel een aantal parallelle stammen uitwerken. Daarna bleven nog heel wat 'losse' families. Wel was er een duidelijke convergentie naar Armentiers, zonder daar een gemeenschappelijke stamvader te vinden. Maar die zal dan wel erg oud zijn... Nu wat concreter:

- 1) **Opbouw 'stammen'**. (zie menu 'stambomen': stammen met B*). Na het puzzelen, hebben we **twee oude stammen, Peter en Thibault** (onze stam), die teruggaan tot voor 1500, beide opklimmend naar Armentiers; een derde grote stam begint met **Christiaen** vanuit Belle. Daarnaast zijn er een aantal kleinere stammen, waarvan de oudste leden ook verwijzen naar Armentiers of directe omgeving. Sommige stappen hierbij blijven eerder 'meest waarschijnlijk' ipv. 'zeker'; wel wordt er gemeld waar onzekerheid blijft.
Opm. Ik ken 1 andere Behaghel (uit stam Belle) met DNA-onderzoek. Vergeleken met mijn DNA, is er verwantschap, maar de verschillen bewijzen dat de gemeenschappelijke voorvader duidelijk voor het jaar 1400 ligt. Het lijkt wel een zeer oude familienaam te zijn.

- 2) Beha(e)ghe(le) te **Armentiers**: Volgens 'Planète généalogique, Fragments généalogiques d'Armentières' is de naam 'Behagle' de meest voorkomende patronym te Armentiers: in gans de periode 1320-1707, werden 158 dragers geteld, binnen de onderzochte documenten. Opmerkelijk is de piek tussen 1575 en 1600; daarna is er een snelle daling en valt het aantal op nul dragers in 1642. 'Behagle' is in feite de verzameling van alle Behaghel en varianten, naar Franse gewoonte geschreven in eigentijdse schrijfvorm.

Er is dus een sterke **emigratie** gebeurd vanuit Armentiers, rond 1600, in feite iets vroeger begonnen. Oorzaak is deels religieus. Het is bekend dat rond 1550 diverse Behaghels te Armentiers openbaar protestants waren; ze betaalden mee voor de bouw van een eigen protestantse kerk (Luthers?). Na de beeldenstorm van 1566, opgezet door harde calvinisten, heeft de inquisitie sterk toegeslagen, waarbij een aantal Behaghels gevlucht zijn of verbannen werden. Ook de sterke achteruitgang van de economie speelde mee: de Behaghels, katholieken en geuzen, waren sterk betrokken in de lokale lakenhandel, die toen een débacle kende.

- 3) **Ontwikkeling na 'Armentiers'**. De **stam Peter** was al genesteld in Antwerpen. Die tak vertrok naar **Oudenaarde** (tapijtweverij) en naar Frankrijk, waar een afstammeling geadeld is tot graaf, voor zijn bijdrage tot de vernieuwing van de Franse Landbouw; een tweede geadelde was top-militair, begonnen als kustwachter op zijn 14 jaar. Een tak van **stam Thibault** (Thibaud, Theobald) trok naar **Frankenthal**, en kende van daaruit ook een mooie vertakking. Ook de stam Belle ontwikkelde goed. **Andere takken** die in meer rurale dorpen van de **Westhoek** waren beland, evolueerden minder goed, zoals gans die streek. Na de godsdienststrijd, was er een lange periode van quasi permanente oorlogstoestand (zie op menu 'Spaanse periode'), met teloorgang van alle sociale structuren: geen onderwijs, vaak geen pastoor; soms met burgemeester of schepenen die niet konden schrijven. En na een korte Oostenrijkse rust, was het weer hetzelfde. Zo ook onze tak die naar **Moorsele** kwam: de eerste Behaeghe-begravenis aldaar, 1626, was een luxe begravenis, maar meteen was ook de luxe begraven. Pirenne noemde die nakomende periode in de westhoek de slechtste periode uit de 'Belgische' geschiedenis.

- 4) Pikken we in bij onze familietak, 170 jaar en 6 generaties later, steeds te **Moorsele**, met **Jan-Andries Behaeghe**, mijn bet-over-grootvader. Zijn vader overleed toen hij 6 was; Jan, enige zoon, weldra kostwinner(?), geen school. Op leeftijd 20, is Jan gedwongen soldaat voor Napoleon (conscriptie), maar 'réfractaire' (dienstweigeraar, of: opgepakt deserteur?), 6 maand strafkamp, weer ingelijfd, deserteert na 2 weken, leefde dan 8 jaar ondergedoken. Hij veranderde liefst 7X van nationaliteit, zonder domicilie-verandering! Blijkbaar weigert hij te vechten, voor wat, tegen wie? Maar na de val van Napoleon, 1815, herpakt hij zijn leven te **Izegem**: huwt er op zijn 32, ingeschreven als ongeletterde dagloner. Zijn 4 zoons worden kleermaker, de 3 dochters en de moeder worden naaister. Duidelijk: allen samen bekwamen ze zich thuis in één beroep: goed kleren maken voor dames en heren. Dus, allen 'sterk solidair' in het gezin, daarna elk 'solitair sterk'. Jan-Andries had minstens 34 kleinkinderen, waarvan de jongste **Aimé Behaeghe** is (biografie op het menu van de site, lezen!). Een ander kleinkind was de eerste vrouwelijke gemeentesecretaris in België. Een achterkleindochter wordt Algemeen Overste van een grote Kloosterorde. Jan Andries sterft op 80 jaar, en 25 jaar later drukken de kinderen een herinneringsprentje: gebeurt ook niet zo vaak. En, ironie: Napoleon III schonk hem een ere-medaille als overlevend soldaat van Napoleon I.
- 5) Wanneer je het verloop van onze **stam Behaeghe vergelijkt met de stam Clement**, dan zijn beide in alles tegengesteld. Ze hebben toch één zaak gemeen: ze komen allebei vanop de taalgrens. Maar in 1924 huwden Gerard Behaeghe en Genoveva Clement, onderwijzer X onderwijzeres, mijn vader en moeder.